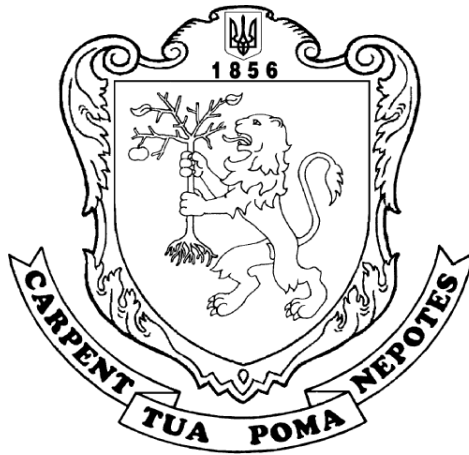

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Право природокористування в Україні»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: самостійної роботи студента – 78 год.

Форма навчання – денна, заочна (скорочена програма)

Рік підготовки – 1, 2, семестр – 2, 4

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Право природокористування – галузь права, що спрямована на підвищення рівня знань здобувачами вищої освіти з природокористування, яка враховує оволодіння ним теоретичними та практичними знаннями. У зв'язку із потребою змін екологічного законодавства місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця полягає у вивченні загальнонавчаних теоретичних еколого-правових дефініцій і основних положень чинних нормативно-правових актів, а також у здійсненні наукового аналізу законодавства та практики його застосування. В основі життя та існування людини і суспільства лежить користування природою. Тому історично і фактично природокористування становить фундамент суспільного життя, базові відносини у сфері взаємин суспільства та природи.

Навчальна дисципліна «Право природокористування» є результатом опанування та засвоєння здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» теоретичних є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 2 і 4 семестрах в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає у формуванні в студентів системи теоретичних знань та практичних навичок з правового регулювання сучасних відносин природокористування

Завдання дисципліни - вивчення системи чинних нормативно-правових актів та законодавства природокористування, правових проблем, що виникають у процесі реалізації суб'єктивних прав на природні ресурси, вивчення підстав і умов виникнення, зміни та припинення правовідносин природокористування. Завданням дисципліни перед здобувачами вищої освіти ставимо наступне:

- сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;
- сприяти вихованню у студентів поважного ставлення до правових засад судового захисту прав та інтересів природокористувачів, як важливого засобу захисту їх прав, свобод та законних інтересів;
- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань і ознайомити їх із сучасними тенденціями розвитку правових поглядів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Право природокористування в Україні» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання (лекції, семінарські заняття, консультації) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Вкладанні лекційного матеріалу відбувається у формі лекцій-бесід і лекцій-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу слухачів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуального завдання із створення програм для технічних систем та дискусія.

Допускається проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до студентів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних студентом завдань у разі його відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Студенти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально. Програмою передбачено виконання завдань, пов'язаних з темою дисертаційного дослідження аспіранта.

Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи студентів повинні відображати їх власні міркування, результати здійснених ними досліджень. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Право природокористування в Україні” здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання**:

Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі **компетентності**:

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові):

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне право

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Право природокористування в Україні» здійснюється в четвертому семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді поточного контролю та екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами законодавства, що регулює діяльність природокористувачів;

- володіння ключовими теоретичними знаннями про основні дефініції дисципліни;

- здатність творчо мислити та синтезувати знання;

- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Право природокористування в Україні», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Здобувач першого рівня вищої освіти на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, дода-

ткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Критерії оцінювання знань студентів визначенні у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студенто-центрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Право природокористування в системі права України

Природні ресурси як комплексні об'єкти правового регулювання. Предмет і методи права природокористування. Принципи права користування природними ресурсами. Система природоресурсного права. Співвідношення природоресурсного, екологічного та інших суміжних галузей права. Джерела права природокористування.

Тема 2. Право власності на природні ресурси. Право природокористування

Поняття і зміст права власності на природні ресурси. Форми власності на природні ресурси. Підстави виникнення і припинення права власності на природні ресурси. Обмеження і обтяження права власності на природні ресурси. Види захисту права власності на природні ресурси та їх особливості.

Поняття права природокористування. Види права природокористування. Реалізація прав і обов'язків природокористувачів. Класифікація підстав виникнення, зміни і припинення права природокористування.

Тема 3. Правовий режим використання земельних ресурсів

Земля як об'єкт правового регулювання. Земельний фонд України. Державне управління в галузі земельних відносин. Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру. Поняття і зміст права власності на землю. Право землекористування. Право користування чужою земельною ділянкою. Захист права на землю. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Тема 4. Правовий режим використання надр

Загальні проблеми охорони та використання надр в Україні. Особливості правовідносин з геологічного вивчення, розвідки та використання надр. Законодавство України про надра. Особливості управління в галузі використання надр. Система органів управління. Державна служба геології та надр України. Умови і порядок надання надр у користування. Право власності на надра. Права та обов'язки надрокористувачів. Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері використання надр.

Тема 5. Правовий режим використання вод

Актуальні проблеми використання вод в Україні. Води як об'єкт правового регулювання. Водний фонд. Водне законодавство України. Управління й контроль в галузі використання вод. Право власності на води. Суб'єкти, об'єкти, підстави виникнення, зміни і припинення права власності на води. Особливості спеціального водокористування для потреб окремих галузей економіки України. Поняття, об'єкти та суб'єкти права водокористування. Права та

обов'язки водокористувачів. Особливості права користування водними об'єктами (їх частинами) на умовах оренди. Відповідальність за порушення водного законодавства.

Тема 6. Правовий режим використання рослинного світу

Актуальні проблеми правового регулювання використання рослинного світу в Україні. Рослинний світ як об'єкт правового регулювання. Види природних рослинних ресурсів. Природні рослинні ресурси загальнодержавного і місцевого значення. Законодавство України про рослинний світ. Червона книга України. Зелена книга України. Правові форми та види використання природних рослинних ресурсів. Загальне та спеціальне використання об'єктів рослинного світу. Права й обов'язки користувачів об'єктами рослинного світу. Юридична відповідальність за правопорушення у сфері використання об'єктів рослинного світу.

Тема 7. Правовий режим використання тваринного світу

Актуальні проблеми правового регулювання використання тваринного світу в Україні. Тваринний світ як об'єкт права власності та права користування. Законодавство про тваринний світ. Закон України «Про Червону книгу України». Особливості управління в галузі використання тваринного світу. Правові засади здійснення моніторингу і контролю за додержанням законодавства про тваринний світ. Державний облік ведення кадастру тваринного світу, Червоної книги України. Право власності на тваринний світ. Право користування об'єктами тваринного світу, його форми та види. Права і обов'язки користувачів. Підстави та умови припинення права використання тваринного світу. Правове регулювання ведення мисливського господарства та здійснення полювання. Правове регулювання здійснення промислового рибальства. Правове регулювання здійснення любительського та спортивного рибальства. Особливості й порядок міжнародної торгівлі об'єктами тваринного світу, що перебувають під загрозою зникнення. Відповідальність за порушення законодавства в галузі використання тваринного світу.

Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. - № 38-39. – Ст. 248.
3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994р. // Офіційний вісник України. – 2003. - №49. – Ст. 2552.
4. Про надра: Кодекс України від 15 вересня 1994р // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 36. – Ст. 340.
5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст. 27.
6. Водний кодекс України від 6 червня 1995р. // Голос України. – 2004. - № 3 – 8 січня.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.
8. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст.131.
9. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст. 546.
10. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 р.: Закон України від 21 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 26, ст. 218.

10. Про правовий режим територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 26 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2006. - № 21 – ст. 28.
11. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16 червня 1992р. // Відомості Верховної Ради України. -1992. - № 34. - Ст. 502.
12. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19. 11. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19.
13. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 22 травня 1994р. // Голос України. – 2004. – 10 січня.
14. Про екологічну експертизу: Закон України від 9 лютого 1995р. // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 8. – Ст. 54.
15. Про пестициди та агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 14. – Ст. 91.
16. Про використання ядерної енергії та радіаційний захист: Закон України від 7 червня 1995р. з // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 44. –Ст. 56.
17. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 5.07.2000р. // Голос України. – 2000 р. – 3 вересня.
18. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 24. 02. 2000р. // Урядовий кур'єр. – 2000р. – 12 квітня.
19. Про охорону земель: Закон України від 19. 06. 2003р. // Офіційний вісник України. – 2003. - № 29. – Ст.1431.
20. Конвенція ООН про зміну клімату: Закон України від 4 лютого 2004р. № 1430- IV // Офіційний вісник України. – 2004. - № 8. – Ст. 466.
21. Екологічне право України: підручник для студентів юрид. вищ. навч. закладів / за ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги. – Х. : Право, 2021.
22. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2020.
23. Середницька І.А. Екологічне право (в схемах) Альбом схем: Наочний посібник /І. А. Середницька. – Одеса: ОДУВС, 2020. – 81с.

Додаткова література

24. Бондарчук Н. В. Актуальні питання правового режиму лісів України / Н. В. Бондарчук. – Часопис Київського університету права. – 2021. - № 4.
25. Бусуйок Д. В. Поняття стандартизації та стандартів в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів відповідно до правової доктрини / Д. В. Бусуйок. – Часопис Київського університету права. – 2022. - № 1.
26. Бусуйок Д. В. Поняття державного контролю у сфері забезпечення раціонального використання та охорони земель: системний підхід / Д. В. Бусуйок. - Часопис Київського університету права. – 2021. - № 1.
27. Грошева В. К. Вплив екології та державна підтримка щодо репродуктивного здоров'я громадян України / В. К. Грошева. – Часопис Київського університету права. – 2020. - № 4.
28. Головкін О. В. Інспектування як форма державного контролю у галузі охорони довкілля в Україні / О. В. Головкін. - Часопис Київського університету права. – 2021. - № 3.
29. Головкін О. В. Державний контроль і нагляд у сфері охорони довкілля як складова екологічної політики України / О. В. Головкін. - Часопис Київського університету права. – 2020. - № 4.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НАУ (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаніка НАН України (вул. Стефаніка, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>;

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.

Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL: www.lsl.lviv.ua.

Офіційний сайт Бази українського законодавства в Інтернет. URL: www.lawukraine.com.